

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2005-201

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Härkönen, Mitra			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Myötätunnosta autuaat : Nunnien asema ja sukupuolten ero tiibetinbuddhalaisessa luostari-instituutiossa Pohjois-Intiassa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaali- ja kulttuuriantropologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2005-12-05	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 128, liitteet 6 kpl (8 s)
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Pro gradu-tutkielmani tarkastelee tiibetinbuddhalaisten nunnien asemaa ja sukupuolten eroa tiibetiläisen kulttuurin ehkä merkittävimmissä instituutiossa, luostarijärjestelmässä. Tutkimus perustuu kolmen kuukauden mittaiseen etnografiseen kenttätööhön pakolaisuuteen perustetussa tiibetinbuddhalaisessa nunnaluostarissa Pohjois-Intiassa. Luostarielämään osallistumalla ja nunnia haastatteleamalla pyrin selvittämään paisti nunnien asemaa myös heidän sukupuolikäsityksiään sekä näkemyksiään sukupuolen merkityksestä luostarielämään omistautumisessa, luostarielämän vietossa ja valaistumisen saavuttamisessa.</p> <p>Tutkimuksen kohteeksi ja subjekteiksi naiset ja naisten kokemukset ottava tutkimukseni on paikannettavissa feministisen (uskonto)antropologian kysymyksiin sukupuolen merkityksestä naisen aseman määrittäjänä. Sukupuolitietoisien lähestymisen lisäksi tavoitteena on ollut ymmärtää erityisesti ideologiaa, jonka puitteissa tutkimani nunnat ajattelussaan ja toiminnassaan orientoituvat. Tiibetinbuddhalaisen luostarielämän ideologian ja sitä strukturoivan arvon selvittämiseen ovat analyttiset välineet tarjonneet Louis Dumontin näkemykset modernin ja traditionaalisen ideologian eroista.</p> <p>Tutkimuksessa kävi ilmi, että nunnien empiirinen asema poikkeaa munkkien asemasta, ja nunnat ovat uskonnollisessa hierarkiassa munkkien alapuolella. Buddhalainen auktoriteettikirjallisuus ja tiibetiläinen kulttuuri omaavat ristiriitaisia mielikuvia naisista ja naisten uskonnollisista mahdollisuuksista, ja myös tutkimani nunnat ovat omaksuneet nämä käsitykset. Edes sukupuolieroja minimoivaan luostarielämään liittyminen ei tee tyhjiksi naisiin liitettyjä negatiivisia ja miehiin yhdistettyjä positiivisia ominaisuuksia. Myös nunnien lähtökohdat ja olosuhteet harjoittaa uskontoa poikkeavat munkkien lähtökohdista ja olosuhteista: Tiibetinbuddhalaiset nunnat eivät saa täyttää luostarivihkimystä ja elävät elämänsä noviiseina. Maallikkojen heikommin tukemat nunnaluostarit ovat yleisesti munkkiluostareita köyhempiä, ja nunnien mahdollisuudet saada uskonnollista opetusta ovat munkkeja heikommät. Nunnista tulee vain harvoin korkeita uskonnollisia opettajia, lamoja, tai näiden inkarnaatioita. Nunnat uskovat kaikkien voivan valaistua sukupuolesta ja asemasta riippumatta, mutta valtaosa heistä syntyisi seuraavassa elämässä mieluiten mieheksi ja ryhtyisi munkiksi.</p> <p>Nunnat näkevät sukupuolihierarkian, mutta eivät epätasa-arvoa. Nähdäkseni kyseessä ei kuitenkaan ole kykenemättömyys nähdä valtahierarkiaa, kuten feministinen tutkimus on toisinaan esittänyt. Tiibetinbuddhalaisen luostarielämän ideologian tarkastelun perusteella esitän, että individualistisista piirteistä huolimatta siinä ei ensisijaisesti ole kyse maailmasta irrottautumisesta henkilökohtaisten uskonnollisten päämäärien saavuttamiseksi, vaan korkeimmaksi arvoksi nousee universaali myötätunto ja muiden pelastaminen. Toiset ilmentävät myötätuntoa toisia enemmän ja asettuvat siksi hierarkiassa korkeammalle. Uskonnollinen hierarkia ei kuitenkaan ole sama asia kuin yhteiskunnan empiirinen muoto, valtasuhteet ja sosiaalinen stratifikaatio. Universaalia myötätuntoa ruumiillistavien miespuolisten lamojen myötätunnosta pääsevät osallisiksi myös nunnat.</p> <p>Tiibetinbuddhalaisessa ideologiassa ei näin ole kysymys länsimaisen individualismin tapaan autonomisista ja atomistisista yksilöistä koostuvasta totaliteetista, vaan holistisesta kokonaisuudesta, jossa henkilöt ovat relationaalisessa riippuvuussuhteessa. Tätä ideologista kokonaisuutta strukturoi tiibetinbuddhalaisuudessa sen korkein arvo, myötätunto.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords tiibetinbuddhalaisuus uskonnot - buddhalaisuus - lamalaisuus luostarilaitos luostarielämä nunnat sukupuoli sukupuoliroolit naisellisuus naisen asema Intia etnografia			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			